

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Korcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

a lap egy oldalán 24 helyre van beosztva
Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.

Hirdetéseket Schönfeld A. könyvkereskedésében is felvételnek

Bermentetlen levelek csak ismert kezek fel fogadtatnak el.

Nyiltér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr

Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, kedden és pénteken reggel
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadtatnak helyben:
Schönfeld A. könyv- és papírkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók

A „Szentesi Lap“ szerkesztőjéhez.

Tisztelt barátom!

Tíz év nagy idő. — De öt év sem éppen gyermek-tréfa. — Különösen ha ez az öt év tizszer annyi küzdelemmel, fáradsággal, buzgalommal kell, hogy lefolyott légyen, mint amaz a tíz év.

Ezelőtt öt évvel ünnepelte lapod, a „Szentesi Lap“ — szerkesztésed alatti tíz éves jubileumát. — Talán nem veszi rossz néven sem a közönség komoly, elfogulatlan része, sem Te nem tekinted — a jelen brutális körülmények közt, melyekhez Neked semmi közöd, sem tényező közrejárulásod nincs — ha — emlékeztetnek okáért (mert hát jó néha „emlékeznünk régiekről“) ide iktatom porlepte magán-írományaim közül azon levelet, melyet én akkor Tehozzád intéztem.

A levél így szólt:

„Kedves szerkesztő-barátom!

Lapod, a „Szentesi Lap“ e számmal üli szerkesztésed alatti tíz éves jubileumát. Tíz éve annak, hogy e lap szerkesztését átvettél s tíz éven át ez a lap a te eszméidnek volt tolmácsa, ez volt a közérdek körüli törekvéseidnek hű visszatükrözője.

Nem csekély a felelősség, mely egy lapszerkesztőt terhel, ki tollával névtelenül is irányt és határt szab; megigazít, kérdőre von, támad és ellenőriz, — mindezt a közérdekért, a közvélemény nevében. A nyomtatott betű egy nagyhatalom, s e nagyhatalom szolgálhat jó és rossz célokat; lelkiismeretlen lapok könnyen félrevezetik a közönség hiszékeny rétegeit, hamis tényállással lépve elő, a közjó jogcímén helytelen irányokat mutogatva, igaz ügyet támadva meg, hasznos és jellemes embereket pellengérezve ki. — Igen örvendetes jelenség, hogy Magyarországon a vidéki hirlapirodalom is egyre magasabb színvonalra emelkedik és visszaélések, melyek ellen, az ügyvédi kamarák mintájára, törvényhozási uton, hirlapirói kamarák alakítása lenne a legbiztosabb remedium, ma már csak szórványosan mutatkoznak.

Te nyugodtan, nemes önérzettel s a jól teljesített kötelesség tudatában felemelt fővel tekinthetsz vissza lapodnak ezen, szerkesztésed alatti tíz évi folyamára. Engedd, hogy ezt kimondjam, s kimondjam én, a ki lapodnak ma-holnap szintén tíz éves munkatárs vagyok; aki eszméidnek, még ha egyet nem értettünk is bizonyos kérdésekben, letéteményese lehettem, aki baráti összeköttetésünk-nél fogva ismertem intencióidnak egész nemességét. — Ne hársítsd el szerénységgel az üdvözlő jobbot, melyet e baráti sorokban, szeretett városunk és megyénk érdekeit igazán szíven viselő számosak érületének kifejezést adandó, feléd nyujtok. A meggyőződés emberei sohasem az egyént ünneplik, hanem azt az eszmét, mely annak működésében érvényre jutott. Előtte van lapod tíz évi folyama, 1876-tól 1886-ig, 520 szám, a rendkívüli kiadványokat nem számítva, E tíz évi

folyamatot végig lapozva, egy eszmét látok a sorokból felém kiragyogui. Ez eszme: „Szentesi és Csongrád megye előbbhaladása.“

Nem merült fel e tíz év alatt kérdés, mely, ha a haladás előmozdítására szolgált, lapodban a legbuzgóbb szószólóra ne talált volna. Ha kellett, maga e lap lépett fel irány-eszmékkel, s a következés beigazolta, hogy a közjó a gazdasági fejlődés, a közművelődés, a kultura szolgálatára. E tíz év alatt szóba jött e hasábokon és tisztázva lett a megyei gazdasági egyesület kérdése, ártézi kut, gymnasium, földműves iskola, vizsabayozás és kataszter, utcai világítás s piaci helypénz ügye; a megyével szemben ország-utak javítása, kongó-ut, megye-székház, a kurcai nagy köhid, s az ut kiegyenesítésének kérdései. Lapod nem referáda-szerűleg tárgyalta mindezeket, nem úgy kísérté az eseményeket, mint a napot a hold; hanem igen számos esetben ő volt az uttörője s zászlóvivője az eszmének, mely utóljára is magának a közvéleményt megnyerve, diadalt aratott. S itt van — the last but not the least — a vasut-ügy, a város e nagy vitális kérdése; ez is lapod foglalkozásának fő-fő tárgyát képezte; menyire közrehatott e lap az eszmék tisztázására, míg végre ez ügy a végmegoldás nagy stádiumába eljutott. Lapodra, ha a „Szentesi Lap“ címét nem adták volna neki születésekor, tíz évi szerkesztésed után méltó jusson azt lehetne fölírni: „Közérdekeink.“ Mert ő a mi közérdekeink leghűbb képviselője.

Tíz év előtt — és tíz év után! Mennyi minden hiányzott itt akkor és mennyi minden meg van ma! S a mi meg van, az egy sem e lap nélkül van meg. Nem lehet rámutatni egyetlen közérdekű eredményre sem, mely egyik, s nem egyszer legfontosb létrehozási tényezőjéül büszkén e lapot is nem vallaná.

Tíz év! E tíz év alatt mennyi küzdelem, méltatlanság eltűrése, fáradság, áldozat, gyász és szenvedés! De a lap azért meg lett írva; meg akkor is, midőn a szomszéd szobában gyermekeid koporsója volt kitéve; a lap ment, mint a hajó a hullámok között, melynek megvan a maga rendeltetése, mely összetörhet, de irányától el nem tér soha.

Üdvözöllek barátom! Haladj tovább a kipróbált hajóval; jó kézben van a kormányrud, ne bizd másra. Vezesd azt szeretett városunk és megyénk javára újabb eredményekre törve — sok, újabb tíz éven át. — Ad multos annos!*

* * *

Ezt irám ezelőtt öt évvel; levelem így szólt. És — büszkén mondhatom — meggyőződésem ma, a lap tizenöt évi Általad történt szerkesztése után is ugyanaz, mint a mi ama sorokban bennfogalva van — legalább Reád és Lapodra vonatkozólag. — Te nem tértél el az igaz utról; te most is ugyanazon irányban folytatod a kemény, de nemes harcot.

Sajnos azonban, de tagadhatatlan, hogy fentebbi levemben közölt egy nézetemnek éppen a helyi viszonyok kifolyásából változ-

nia kellett. — Nem én tehetek róla. — Akkor azt mondtam: „Igen örvendetes jelenség, hogy a vidéki hirlapirodalom is egyre magasabb színvonalra emelkedik és visszaélések, melyek ellen az ügyvédi kamarák mintájára — törvényhozási uton, hirlapirói-kamarák alakítása lenne a legbiztosabb remedium, ma már csak szórványosan mutatkoznak.“

No hát akkori meggyőződésemnek ezen kifejezését — szomorú szívvel — kénytelen vagyok visszavonni, sem nem Miattad, sem a mi tiszta jellemű pártunk, avagy ennek közlönyei miatt. — Hanem azért, mert a hirlapirodalomnak oly megszívelhetetlen és csömörlésig való felburjánzásait még életemben sehol nem tapasztaltam, mint a minőt az ellenpárt részéről tapasztalni én és ezen város becsületes, komoly, higgadt polgársága az utóbbi pár év alatt tapasztalni — elég szerencsétlen volt.

... De nem polemia volt a céloom; hanem csak üdvözlés! Üdvözlés a 15 évi hű és becsületes sáfárkodás és mindenekfelett következetes lapszerkesztés évfordulója alkalmából Tenéked!

E tizenöt év alatt az utóbbi öt év folyamában megszüntem ugyan lapod munkatársa és főmunkatársa lenni; de azért most is azt mondom: „Haladj tovább a kipróbált hajóval! Jó kézben van a kormányrud; ne bizd másra!“ Vezesd azt szeretett városunk, — sőt a városunkat üldöző megyének javára is, újabb jó eredményekre törve — tovább és tovább; mert hiszen az üldöző Saulokból is lehetnek Pálok, a mi javunkra; s a közügy javára; ha megszállja ádáz lelküket a nemesebb tűz. És Te, mint itt legrégebb szerkesztő, mutass, — s a Te Lapod, mint legrégebb lap, mutasson: irányt, lobogtasson tiszta három színű, nemzeti zászlót még továbbra a becsület és igazság jelszavával arra nézve is, hogy mi a hirlapirói tisztesség, és hogy mi a magyar tollhoz — nem pedig a toll-kereskedéshez — illő irmodor.

... Ad multos annos!

Dr. Filó Lajos.

Tizenöt év.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Kedves barátom!

Másik helyi lapban is közzétehettem volna ez igénytelen sorokat s gondolkodtam is rajta, vajlon nem lesz-e jobb más lap terét venni igénybe, nehogy a fitogtatott szerénység s a festett arcu egyszerűség fennakadjon benne? Mert hiszen mind a két fajtaból bőven rendelkezik most Szentesi városa. De azután meggondoltam a dolgot, mert eszembe jutott, hogy az a két női alak, mely hajdanában az ós Róma által emelt boltíves templomokban lakozott, — tisztaságát elvesztve: ma már csak a me-

gyeház boltívei alatt lakik; ezek pedig, akármit irjak én rólad: hitvány dicsőítést fognak belőle kiolvasni. Ez pedig nem szokásom.

És éppen azért óhajtom, hogy ez a néhány sor a te lapodban, a „Szentesi Lap”-ban lásson napvilágot, melynek éppen ma tizenöt éve, hogy szerkesztője vagy.

Tizenöt év! Hm! Szép idő!

De negyven év — még szebb idő!

Egész patakává válik ennyi idő alatt az a könnyáradat, mely némely közéleti ember krokodilus szeméből kifakad!

A negyven évről jut eszembe, hogy az ó-világ egyik legélesebb és messze jövőbe látó politikusa: Mózesnek, negyven évre volt szüksége, hogy az egyiptomi iga alatt rabszolgává süllyedt zsidó nemzedék kipusztuljon s helyét egy erőteljes, szabadságszerető s romlatlan erkölcsű új nemzedék foglalja el.

No hát Mózesnek követője akadt a legújabb korban Stammer Sándor személyében, bár megfordítva; mert 40 év neki is éppen elegendő volt arra, hogy a minden ízében szabadságszerető és puritán becsületességű csongrádmezei népet 40 évi közéleti pusztában való bujdosása után, erkölcsi nyomorékká tegye s bevezérleje az igéret ama földjére, melyet az 50-es években, a Bach-korszak alatt már egyszer bejárt. Azaz hogy még sem egészen így történt.

Ebből a 40 nyomoruságos esztendőből 15 év nem a Stammer számítása szerint vált be.

Tizenöt év eluszott a Stammer sivar terveire nézve; de nyereség lesz Szentés város közönségét tekintve, melynek erenyekben gazdag népe, nem ment a Bach-generalis degeneráló pusztájába.

Hogy ez így történt, hogy ez a nép öntudatra ébredt nemcsak, hanem napról-napra erősödve és izmosodva, immár oly hatalmasra nőtte ki magát, hogy rövid időn képes lesz a közéleti erkölcstelen-ségben fetregő megye többi elemeit is öntudatra ébreszteni: az főként a Te érdemed, mivel Szentés város független es semmiféle bálványkép előtt meg nem hajló közönségének 15 év óta Te voltál vezére és lelkesítője, lapod pedig zászlója!

Jellemed, szívós kitarításod nagy eredményekre tekinthet vissza. De ez még mind nem elég.

Még újabb kötelesek várnak rád.

Ezek közt első és legnagyobb Szentés városának a megyétől való függetlenné tétele, az önálló törvényhatósági jogkör elnyerése.

Ezt az eszmét, a legszebbet, a legnagyobbat Te penditetted meg; küzdelmeidnek, fáradozásaidnak ez az eszme megtestesítése lesz a koronája.

És ha igaz az, hogy a jó tettek a magasabb hatalmak előtt kétszeresen számítanak, így nincs

messze már az az idő, midőn a 40 nyomoruságos esztendőnek hatása ellensúlyozva lesz, s Szentés, vezér városa e megyének, közigazgatásilag is független és önálló lesz.

A harcban nem leszel egyedül. Kísér Szentés város egész közönségének rokonszenve s veled lesznek barátaid, a kik szívesen lesznek közkatonák a Te vezérleted alatt.

Addig is neked és liberalis foglalkozásodnak legyen osztályrésze az eszméi siker, s az erkölcsi hatás és eredmény, a „Szentési Lap” pedig a haladó közfejlesztés leghatályosabb tényezője.

Szentés, 1891. augusztus 29.

igaz barátod
Szánthó Lajos.

— A Döme-féle ügyben keletkezett Gunda Zoltán-féle észrevételek és iratok a vizsgáló bizottság által átadottak Szentés város levéltárának, hova ezen iratok különben is tartoznak. Jellemző dolog Stammer ur becsületes adminisztrációjára, hogy Gunda Zoltán által, a megyei számvevőség ellen tett feljelentéshez becsatolt hamis zármérlegek az iratok közül eltűntek. De azért ez nem baj, mert majd előkerülnek ezeknek hiteles másolatai.

Ezen iratokból egyébként úgy is világosan kitűnik, hogy a Döme-féle sikkasztásért a sikkasztókon kívül egyedül a számvevőség a felelős. — S a megyei tiszteletbeli ügyészre egész a kompromittálásig szégyenítő, hogy mikor Gunda Zoltán, mint szakértő, határozottan kijelenti egyes elsikkasztott összegeknél, hogy: ha ezeket a sikkasztók meg nem bírják téríteni, akkor ezek a számvevőségen hajlandók be; mert a számvevőknek lehetetlenség volt rá nem jönni a sikkasztásra. — Mojszik Lajos megyei tiszteletbeli ügyész lelkiismerete ennek dacára megengedte, hogy fegyelmi vizsgálatot indítványozzon Balogh János ellen, kinek idejéből a számadások fölülvizsgáltattak, rendbentaláltattak, s felmentvényt javasoljon a számvevőség számára, melyet a legnagyobb mértékben kompromittál az a sikkasztás. Ilyenek azok a receptre készülő ügyészi vélemények. De az a kérdés, hogy egy ügyvéd, ki, mint tiszteletbeli ügyész, ennyire megy el a csongrádmezei kormányzatban uralkodó visszaélések takarásában, megtarthatja-e tiszteletbeli állását és megengedhető-e, hogy ez az ember adjon egy ily fontos és Szentésnek legbecsületesebb tisztviselőit érdeklő ügyben, fegyelmi véleményt?! Nem!

S azt hisszük, hogy a Döme-féle sikkasztás kérdésében ellenőrzés címén fegyelmi vizsgálat alá vontak közül első sorban Balogh János és utána Sarkadi-Nagy Mihály volt polgármester, Magyar József és Burián Lajos városi ügyész kell, hogy tiltakozzanak az ellen, hogy oly ember adjon ezen ügy-

ben ügyészi véleményt, ki vagy tudatlanságból, vagy lelkiismeretlenségből felmentést javasolt a megyei számvevőséggel szemben. — S ez a tiltakozás annál természetesebb és jogosultabb; mert az a Mojszik Lajos, ki Gunda Zoltán szakvéleménye dacára a megyei számvevőséget ki akarta bujtatni a fegyelmi vizsgálat alól, receptre irt ügyészi véleményében meg fogja ezt kísérteni továbbra is! Itt egyes emberek vagyonáról és becsületéről van szó, s azért ezen ügyben egy, a megyei politika levegőjén kívül álló, elfogulatlan ember ügyészi véleményére van szükség!

Helyi és megyei hírek.

— Tizenöt éve a mai napon annak, mikor lapunk jelenlegi kiadója és szerkesztője a „Szentési Lap” szerkesztését átvette. Akkor még a „Szentési Lap” csak egyszer jelent meg hetenkint és egyedül képviselte a helyi sajtót; ma már e lap háromszor jelenik meg hetenkint és utánna egy egész sajtóirodalom támadt; mert rajta kívül már három helyi lap van Szentésben. Tizenöt évvel ezelőtt a közigazgatási Csongrádvármegyében a „Szentési Lap” egyedül állt, s ma már lap van Csongrádon párjával és egy jól szerkesztett lap szolgál Mindszent és Szegvárnak sajtóorganumául. — A sajtóirodalom tehát azóta, hogy lapunk szerkesztője e lap élére állt, egészen megemerkedett Csongrádvármegyében; de különösen Szentésben. Sok küzdelmet állt ki e lap és szerkesztője a lefolyt 15 év alatt, de azért jól esik ezen küzdelem teljes 15 évre visszatekinteni; mert sok eszme pendült meg e lap hasábjain és sok eszme nyert e lap küzdelme által azóta valósulást. S mindennek felett jól esik visszagondolni arra, hogy e lap fennállása; de különösen a jelenlegi szerkesztő vezetése óta, egy percre sem változtatta irányát; pedig aligha van vidéki lap Magyarországon, mely a helyi hatalmi körök által több üldözésnek lenne kitéve, mint a miénk. De a „Szentési Lap”-nak mindig a szabad meggyőződés és elvszilárdság volt a zászlaja, s ez nem hajlott meg a multban és nem fog meghajlani a jövőben sem, csak egy hatalom előtt, s ez az igazság!

— Az egyháztanács nem türi. Ifj. Csató Sándor szentesi ref. tanító ellen, mulasztás, kihágás és erkölcstelen élet miatt, a szentesi ref. egyháztanács fegyelmi panaszt emelt az esperesnél és kérte még ez év majus 28-án, hogy függesztesse fel állásától; mert az egyház nem türi meg, hogy e tanítójának kezén a központi leányiskola vezetése megmaradjon. Az esperes azonban a fegyelmi panaszt mindeddig nem intézte el; miért is az egyháztanács f. hó 28-án tartott ülésében határozatilag kimondta, hogy: ifj. Csató Sándornak fizetését kiadja fegyelmi ügyének elintézéséig; de azt nem engedti meg, hogy az iskolába bemenjen. S utasított az iskolaszék,

A „SZENTESI LAP” TÁRCAJA

Az ügyvéd tárcája.

— Regény két kötetben. —

92

Irtta Hugó Alfréd.

A „Szentési Lap” számára fordította:

M. MAYER IDA.

II. KÖTET.

Verhagen ravaszul mosolygott.

— Tehát mindenáron tudni akarja igazi atyja nevét?

— Igen, miután nincs reám nézve fontosabb kérdés ezen a világon. Meg akarom bosszulni becsületlen tetteért.

— Ugyanezt akarom tenni én is.

— Tehát számíthatok önre?

— Feltétlenül, miután szívem mélyéből gyűlölöm őt, bár Katica leányom nem osztja ezen véleményemet.

— Helyes. S most nevezze meg atyámat!

— Meerthal Bennó báró!

Reinhard csaknem összeesett e név hallatára s lázas tekintete oda tapadt a törpe gunyosan vigyorgó arcára.

— Innét tehát a barátság, innét a jó indulat és pártfogás jövőre, — sóhajtá — nyomott hangon.

— Nos, s ezek után is elfogadja pártfogását?

— Nem, soha! Nem akarok lekötözve lenni egy becsületlen embernek, — kiáltá Reinhard lábával toporzékolva, — s aztán ama gögös lovas hadnagy lenne az én testvérem?! — Ah, ha csak pár órával előbb tudom mindezeket!

Lázás sietséggel nyitá ezután fel az írotárcát, melyből egy okmányt kivéve, bátyjának nyújtott át.

— Olvassa! — mondá dültől reszkető hangon, — nevelőatyám irását nemde ismeri?

Verhagen szeméi daemonilag villogtak, amíg az iratot olvasta.

— S hol van a váltó? — kérdé.

— Pár órával előbb adtam át a hamisító apjának.

— Szerencsétlen! S ha kezei között lenne, felhasználná?

— Természetesen! Különbent azt hiszem, hogy ezen kis jegyzet is elég lesz arra, hogy tisztí rangjától megfosztassam.

— Barátjainak, akiknek nevét meghamisította, tanuskodniok kell mellette, — mondá Verhagen, tőkfejével integetve. — Ha ezen irás az ezredparancsnok kezébe jut, úgy lehetetlen eltussolnia a dolgot. Hídeg vér tehát és megfontolás. El ne hamarkodja a dolgot, Reinhard, mert különben minden elveszett.

— Ah, hát mit törődöm én velök?

— A család igen befolyásos, s nem lehet önre nézve mindegy, hogy ügyészének marad-e ön, vagy

sem. A Meerthaloknak nem szabad megtudni, hogy a csapás öntől jön. Adja át nekem ezen jegyzeteket. A tiszték között több jó barátom van, s elég, ha csak felmutatom is nekik e papírt.

— A hadnagy önt fogja érte megtámadni.

— Ezt óhajtom, akkor legalább szemébe mondhatnám, hogy mit tartok róla. Mig Gumbinner védte a családot, hallgatnom kellett, most azonban más-kép van. Bizza csak rám a dolgot! Biztosítom, hogy Meerthal Róbert nem sokáig fogja viselni az egyenruhát. — Hát aztán, mi van még ebben a tárcában?

— Sok minden, melyet még magam sem tudok. A napokban majd átnézzük. Nem fektetek rájuk sulyt.

— S az engemet érdeklő papírok?

— Majd át fogom adni, nem olyan sietős, — mondá Reinhard, az írotárcát visszatéve helyére.

Verhagen ajkába harapva, dühödött, gonosz pillantást vetett az ügyvédre, amit azonban ez — saját ügye-bajával lévén elfoglalva. — nera vett észre.

— Aztán hihetek szavainak és nem fog megcsalni? — kérdé Reinhardhoz fordulva, — a szöveget . . .

— Legyen nyugodt, szokva vagyok a kikötött feltételeket pontosan teljesíteni. Meg fogja kapni papírjait, dacára, hogy nem követelheti azokat. De mondja csak, mit tegyünk azzal az elzúllott patikussal?

— Ne törődjék vele, bizza csak az egész dolgot reám.

Folytatása következik.

hogy a fegyelmi ügy elintézéséig is gondoskodják arról, hogy az ifj. Csató Sándor által vezetett központi leányiskolába egy tanító ideiglenesen alkalmaztassék. És erről a szülők kellőleg értesítsenek. — Ezen utóbbi intézkedésre azért volt szükség; mert több szülő jelentkezett, hogy nem hajlandó gyermekét ifj. Csató Sándor elé jaratni.

— **A marhazárlat** feloldásának elrendelése iránt a városi állatorvos tegnap délután adta be jelentését az alispáni hivatalhoz. Miután aug. 18-ika óta egyetlen újabb betegülési eset sem fordult elő, a zárlat haladéktalan feloldása volna kívánatos.

— **Iskolák megnyitása.** A szentesi ref. egyház elemi iskoláiban a beiratások szept. 1-től 5-ig tartanak és az iskolák 7-ikén fognak ünnepélyesen megnyitani. Ezen intézkedést azért tette az egyháztanács, hogy az iskolák ne hét közepén, hanem a hét első napjain nyitassanak meg.

— **Színházi hír.** Sziklay Kornél, szintársulatunk jeles operette-buffója, f. évi aug. 31-ével megválik Makó társulatától. Helyére *Andorfi*, a budapesti szinkór kitűnő tagja van szerződötve.

— **Szőlőhegyünk veszedelme** című hírnököt a Sz. N. is reprodukálván, Heinrich József borászati vándortanár a nevezett lap szerkesztőségéhez levelet intézett, melyben a többek között a következőket írja: „A szentesi szőlőkben nem csak egy, de számtalan foltokban megállapítottam a phylloxera jelenlétét és e rovar elszaporodása ott már oly előrehaladott állapotban van, hogy az infectió legalább is 5-6 évre vezethető vissza. S vajjon mi különös lehet ebben, amikor az ottani szőlők kivétel nélkül mind kötött, agyagos-talajon ültetvék? Egyéb helyeken vannak ugyan homokos agyag talajok (homokos honag) de nem futóhomoktalajok, ezen talajokba pedig, mint számtalan példa igazolja, éppen úgy kipusztítja a phylloxera a szőlőket, mint az agyag talajokban. Ama megjegyzésre nézve pedig, hogy „ma-holnap csakugyan védekezni kell a homokon is“, tisztelettel kijelentem, hogy a homoki szőlős gazdáinknak nincs mit félni a phylloxerától és nem is lehet gondolnunk a védekezésre, mert tulajdonképpen éppen a futóhomokok szőlővel való beültetése képezi a védekezés legfőbb és legbiztosabb nemét, mert 100 esetben be lett igazolva, hogy a kvarc tartalommal bíró (70-75%-os) futóhomokban a phylloxera még akkor sem képes megélni, ha a készakarva vitetett is be. Így annál kevésbé képes a jó posza homokba behatolni, mert mint a kecskeméti ember szokta mondani, a „homok sérti a phylloxerának a szemit.“ Tisztelettel Heinrich József, bor. vándor tanár.

— **Dohánycsempészek figyelmébe.** A pénzügyminiszteriumnak több felől jelentettek, hogy a dohánycsempészet már az idén is javában megindult s hogy a csempészetet a kisebb dohány-termelő és dohánykertészek üzik leginkább. A pénzügyminiszterium erre vonatkozólag rendeletet bocsátott ki, melyben szigorúan utasítja a hatóságokat, hogy a dohánycsempészet megakadályozására erélyesen szólítsa föl összes hivatalnokait és rendőreit s figyelmeztesse őket, hogy ha ez irányban mulasztást követnének el, a törvény teljes szigorát alkalmazni fogják velük szemben.

— **Iparosok figyelmébe.** A Zsoldos-féle alapítvány fele része, 50 frt évi 6% kamatra kölcsönül kiadatik. A „szentesi iparos ifjak képző- és segélyező-egyletének“, azon pártoló tagjai, kik ezt igénybe akarják venni, jelentkezzenek Petrovics Soma egy. elnöknel.

— **Meghívás.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara folyó évi szeptember hó 2-ik napján (szerdán) d. u. 5 órakor saját helyiségében (Klauzál-tér, kereskedelmi és iparbank háza I. emelet) teljes ülést tart, melyre a tagokat e helyen is meghívja *Az elnökség.*

— **Ujoncbál.** Szaporodnak az ujoncbálok. Az ezen évben besorozott gazdalkodó ifjak egy másik része f. évi szeptember hó 20-án vesz búcsút a „cibil“ élettől, a kávéház nagytermében Lehota-Kiss Bandi zenekarának közreműködése mellett rendezendő ujoncbállal. A belépti díj személyenkint 1 frt lesz.

— **Színházról.** Színészeink pénteken este „Leár király“-t, Sekszpir e remek tragoediáját adták. Klasszikus drámai műfajnak azonban a mai kor úgy látszik nem barátja; mert míg Leárt üres színház előtt adták színészeink; addig egy silány operette tele házat csinál. Apró, üres örömeknek él a közönség s kezd kihálni a lelke mély, nagy szenvedélyek befogadására. Pedig e nagy szabású drámat nagy sikerrel juttatták színészeink érvényre. Leárt Molnár László játszotta nagy drámai erővel. Alakítása kitűnő volt, s megható a fájdalom, melyet Cordelia halála felett kifejezésre juttatott. Játéka egyes jelenetekben annyira elragadta a közönséget, hogy Molnárt nyílt jelenetben háromszor is kitapsolták. Mellette Réthey, a bolond szerepében és Fenyéry Kent szerepében tűntek ki. Mint rendesen, úgy ezuttal is kitűnően tölték be szerepüket *Megyasszai*

Evelin, Sz. Cserny Berta és Nagy Mari, s jól játszottak Bagi és Boronkai.

Szombaton „A bűvös vadász“ tüneményes opera adatott nagyszámú közönség előtt, kitűnő sikerrel.

— **Pusztaszeri ünnep.** A millenniumi ünnepségek egy pontjának, a pusztaszeri felvonulásnak rendezésére egy bizottmány Molnár Györgyöt, a nyugalomban lévő híres tragikust, kinek kitűnő rendezői talentuma híres még a régi időkben, kérte föl. Molnár a fölvonulás tervének nagyobb részével készen is van már. Attila korától Hunyadi Mátyás századaig történetünk minden évszázada képviselve lesz jelmezekben. Pusztaszer egész környéke részt vesz a fölvonulásban. Molnár most beteg fekszik s jó időre abba kell hagynia a rendezésre vonatkozó tanulmányait.

Nyilatkozat.

Minthogy a belügyi kormány a Békésmegye területén nem régen előfordult munkás-zavargások miatt új munkás-egyletek megalakítását megtiltotta s ennek következtében a Szentesen tervezett munkás-egylet megalakítása is lehetetlenné vált, tudomásukra hozom mindazoknak, kik ezen egyesület megalakításában fáradoztak s engem az ideiglenes elnökség teendőivel megbíztak, hogy a belügyi kormány tiltó rendelete következtében az egyesület további szervezésével fel kellett hagynom s elnöki tisztelet megszüntnek kell tekintenem.

De mivel tudomásával bírok annak, hogy több szentesi polgár a munkás-egyletek által kitűzött humanus célt biztosabb uton, a társadalmi rend és polgári béke veszélyeztetése nélkül, egy városunkban megalakítandó betegsegélyező és temetkezési egyesület megalakításával óhajtja megvalósítani, e törekvést nemcsak helyeslem, hanem annak figyelembevételét a tervezett munkás-egylet barátainak is a legmélyebben ajánlom.

Szentesen, 1891. aug. 29.

Balázsovits Norbert.

Hírek a szomszédból

— **Templomszentelés.** Az ujonnan épült bánfalvai róm. kath. templomnak nem — mint jelezve volt, szept. 8-án, hanem 13-án lesz csak a beszentelési ünnepélye, mivel dr. Schlauch Lőrinc nagyváradi püspököt szept. 8-án József főherceg látogatása foglalja el, az ünnepélyes beszentelési szónoklatát 13-án tarthatja meg Bánfalván.

Hazánk és a főváros.

— **A „Független Újság“ betiltása.** A Sz. N. szerint Verhovay Gyula lapját, a „Független Újság“-ot, elégtelen kaució hiánya miatt, hatóságilag betiltották.

— **365 év.** A mohácsi gyászos emlékeztető ütközetnek tegnap, aug. 29-én volt a 365-ik évfordulója. A gyászévforduló alkalmából a mohácsi kálvária templomban fényes emlékünnap tartott.

CSARNOK.

A szabadságharc kiáltványaiból.

A Budapesten közelebb megnyílt szabadságharci emlékek kiállításának gazdag okmánytárából közöljük az alábbi proklamatiókat, melyek a muszka invázió hírének hatása alatt keletkeztek.

Az első kiáltvány következőleg hangzik:

Szabadságunkat veszély fenyegeti!

Egy szó hangzik most hazánk bércein, völgyein keresztül, egy hang rezg minden honfi, minden honleány ajkán, egy hang tölti be a levegőt, a szíveket: „Jőnek a barbárok!“

S hangzik hatalmasan, szivrendítve, miként hangzott Attica téerein, midőn először taposta a perzsa zsarnok tengernyi serege; miként hangzott Róma halmain, midőn a vad gallok féktelen árja minden gátat törni, minden ellenállást nevetni látszott; miként hangzott Helvécia bércein, midőn merész Károly fény és dicsőségben úszó lovagserege tiporni jött a világ legcsendesebb népének ártatlan szabadságát; miként hangzott Anglia partjain, midőn a spanyol „meggyőzhetlen armáda“ vitorlái a tenger színét halottlepeként borították.

Nem félelem, nem kétségbeesés hangja az, nem kell annak lenni, nem lehet az. A magyar nemzet, melynek védői egész Európa bámulására keleten és

nyugaton, éjszakon és délen lobogtatták a szabadság és győzelem zászlói, bizhatik erejében, ügye szenteségében s fiai bátorságában; ki annyi ellent ledöntött, nem félhet egy új ellenségtől; ki annyi viharral dacolt, nem lehet gyáva.

Min tört meg a perzsa világur tengernyi zsoldoshada? min a dühös gallok féktelen árja? min a merész burgundi vas serege s büszkesége? min a meggyőzhetlen armáda árboerdeje? — Egy nép elszántságán!

Ily nagy elszántság hangja rengjen hazánk bércein, hangozzék minden ajkon, rezegje át a szívek húrjait!

Midőn a nagy Napnak csillaga hanyatlott, a perzsa car 300000 zsoldosa, egy maroknyi polgárhad előtt, minden szélnek futott; a gallok sáskaserege arany helyett vassal fogadtatvan, szét volt tiporva; a svejci nép mellei utat törtek a szabadságnak, s a büszke fejedelem és büszke lovagjai vérben fetregtek; a szabadság vitorlái lobogtak, a szabadságszele fut! — s a meggyőzhetlen armáda nem volt.

Győzni, vagy halni! — ez a szabad népek jeligeje, a győzelem varázsszava.

Nézzünk saját multunkra! Nem a Hunyadiak, Dobók és Rákócyak messze tűnt idejére, hanem azon korra, mely kormányzóink s vezereink neveit a csillagok közé szőtte. Hova lettek a hiu Jellacic, a városromboló Windisgrätz bérenchadai? hova Welden és Wohlgemuth olasz vértől párolgó babérjai? hova az osztrák császárok százados hatalma? — szétporlottak a magyar nemzet elszántságának szikláján. Az új ellenség nem gyakorlottabb, nem batrabb annál, ki hadaink letiportak, nem számosabbak, mint szabadságunk lelkes védői; vezereik hiva elhalványul azon nevek fényénél, melyeket győzelmeink lapjai halhatatlanítanak; a félelem, melyet vadságuk költ, gyengébb azon gyűlöletnél, melyet Európa minden ajku, minden vallású népei a szabadság gyilkosai iránt éreznek.

Kicsiny, de bátor volt a had, mely Athén népet segíté Marathon napján; bátrabb a haza s pártai ifjusága, mely azabadság mellett vérzik és győz! S a szolgaseregek körül és mögöttük fenyegetve lebeg a szakgatott Lengyelhon szelleme, mely boszut liheg és alland Varsó, Krakko és Lemberg hóhérai! Philippinél találkozni fogunk. . . .

Kicsiny volt az ifjak serege, mely szabadságunk ifju csemetéjét vérvél öntöze, ez most a viharok közben erős arboccá nőtt, melyen a győzelem és dicsőség lobogója leng; az pedig olyan erős haddá, mely hajónkat minden vészek dacára a béke a boldogság révpartjához viendi. Azért ne ijesszenek a a tornyosuló fellegek.

A mely nép szabadságáért halni kész, az élni fog. Jöjjenek a barbárok! Elvárjuk.

Budapest, június 27-én 1849.

(Folyt köv.)

Szentesi piaci arak.

— aug. 29.

A lefolyt héten a gabnaüzletben a lanyha hangulatot volt az irányadó, s a berlini nagy bukások következtében a buza ára 75 krral esett. Ennek következtében piacunkon úgy a vevők, mint az eladók tartózkodók voltak, s mindenki a f. évi szept. 1-én tartandó bécsi nemzetközi gabnavásártól várja az árváltozást.

A következő arakat jegyeztük:

Buza: uj. mmja 10 frtig.

Árpa: köbke 4 frt 50-90 kr.

Kukorica: köbke 6 frt 20 kr.

Zab: köbke 4 frt.

Köles: köbke 4 frt.

Szalonna: mmj 52 frt.

Hízott sertés: tiszta vágásra 42-43 kr.

Özv. Lövy Sámuelné

kiséri korcsmahelyiségében f. évi szeptember 6-án, az első magyar zenekar közreműködése mellett

UJONCBÁL

tartatik. Belépti díj személyenkint 40 kr. Kezdeté 7 órakor.

1-2

A rendezőség.

Elhaltak névsora.

Szentesen, 1891. aug. 22-től aug. 29-ig.

Szólláth Mária, 5 napos, születési gyengeség. — Vass János, 34 éves, gutaütés. — Veres Mária, 64 éves, méhrak. — Szabó János, 21 éves, tüdővész. — Biró István, 48 éves, agylob. — Balogh-Szabó Erzsébet, 60 éves, bélhurut. — Mihály István, 1 hetes, születési gyengeség. — Szomódi Lidia, 71 éves, aggkór. — Gagyor Mária, 1½ éves, bélhurut. — Budai Pál, 7 hónapos, ranggörcs. — Szánthó Lidia, 66 éves, tüdőhurut. — Kerekes Mária, 1 éves, bélhurut.

Szerkesztői üzenet.

Horgosra. A levelet megkaptuk. Jövőre kérjük a beküldött közleményeket aláírni, s mi ezeket aláírás nélkül közöljük. A dolognak majd a gyökeréhez nyulunk.

Nyilt-tér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Jegyzőkönyv.

Folytatólag felvétel Szentesen, 1891. évi aug. hó 26-ik napján.

A felek alulírottak és két orvos kíséretében a megállapított feltételeknek megfelelőleg, 1891. évi aug. hó 26-án reggeli 6 órakor, a szentesi vasutvonalon fekvő kistókei állomásnál megjelenve, az itt egyetelműleg megválasztott helyen, miután ismételt békéltetési kísérletek eredményre nem vezettek, felek sorshuzas utján felállítottak: a megadott jel után Toth Kálmán ur egész a barriérig előnyomult, Székely L. ur felállítási helyén maradva, az ez alkalommal első ízben használt fegyvereiket egymásra irányozva, csaknem egy pillanatban sütötték el, mely alkalommal mindket fel sértetlen maradt.

Mielőtt a megállapított feltételek szerint a kardvívás kezdetét vette volna, felek a párbajvezető részéről kibekülsre ismétellen felhívtak. E szabályszerű felhívás után Székely László ur kijelenté, hogy miután a kardparbajt ő proponálta és kívánta, ha ellentele ettől eláll, ő kész elállani. Erre Toth Kálmán kalapját megemelve, kijelenté, hogy „elallok.” Felek ezután e helyszínen kibekültek.

Ezzel a lovagias aktus befejeztetvén, alulírottak által kijelentetik, hogy Toth Kálmán és Székely László urak közt felmerült becsületbeli ügy lovagias uton a mai napon szabályszerű elintézet nyert. Km.

Dr. Tasnády Antal, Dr. Fülöp Lajos,
Füsti-Molnár Sándor, Soma Ferenc,
mint Székely László ur segédei. mint Toth Kálmán ur segédei.

Másolat. 1398—891. B. Ő Felsége a király nevében. A szentesi kir. jbiróság rágalmozás vétsége miatt panasozolt Szépe Lajosné szül. Hódi Eszter, szentesi lakos elleni fő ügyben a tárgyalási és tanuhallgatási eljárás befejezte után ekép **ítelt**: Vádított Szépe Lajosné szül. Hódi Eszter 32 éves, ref. férjezett, családos, eszmadia neje; ir, olvas, büntetve nem volt, a *Fazekas* Mihály szentesi lakos ellen elkövetett s a btkv. 258. §-ában minősített s ugyanazon §. szerint büntetendő rágalmozás vétségében vétkesnek kimondatik s a btkv. 92. §-ának alkalmazása mellett az 1887. VIII. 1. §-ban jelzett célra fordítandó s 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett lefizetendő 5 (öt) frt fő- és 5 (öt) forint mellék-büntetésre, behajthatlanság eselén 1—1, összesen 2 napi fogházra s a felmerülő rab tartásiköltség megtérítésére ítéltetik. Köteleztetik egyszersmind panasos részére 8 frt kártérítési összeget szintén 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett megfizetni. Egyszersmind jelen ítélet egész terjedelmében, indokaival együtt, a Szentesen megjelenő „Szentesi Lap”-ban vádlott költségére közzététetni rendeltetik. Indokok: Vádított beismerésével valamint a kihallgatott tanuk vallomásával beigazolást nyert panasosnak a panasz följelentésében előadott azon állítása, hogy vádlottról többek előtt azt beszélte, hogy panasos *Fazekas* Mihály a temetőből akácfát és fejtát hozott s azzal tüzelt, s hogy a temetőből téglát is hozott.

Miután ezen állítás valódiság esetén panasos ellen a bűnvádi eljárás megindításának okát képezne, vádlottat a rágalmozás vétségében vétkesnek kimondani s tekintettel

büntetlen előéletére, valamint a panasos által is beismerett azon tényre, hogy ő is vádlott ellen — habár más alkalommal — sértést követett el, mint enyhítő körülményre, a btkv. 92. §-ának alkalmazása mellett, az ítéletben meghatározott büntetéssel sújtani, s az elj. szab. 107. §. alapján az eljárási költség megtérítésére is kötelezni kellett.

Az ítélet közzététele a btkv. 277. §. alapján rendeltetett el.

Szentés, 1891. június 3.

Gaál s. k.

(1 ft b.) Hogy ezen másolat a szentesi kir. jbiróság irattárában III. 91.—168. irattári jel alatt őrzött eredetivel mindenben megegyezik, ezennel hitelesen bizonyítom.

Szentés, 1891. aug. 29.

Bóné Antal,
iktató,
helyettes irattárnok.**Értesítés.**

Van szerencsém Szentés város és vidéke t. közönségének becses tudomására hozni, hogy a bécsi egyetemi fogászati klinikán a **fogászatot** elsajátítottam. Mai naptól kezdve lakásomon (I. t. 307. sz. házamban) **naponkint 1—4 óráig külön**

fogászati rendelést

is tartok és nemcsak fog- és gyökhuaszt s a **fogak plombálását** (arany, ezüst és emállal) végezem, hanem ugy **egyes műfogakat**, mint **teljes fogsorokat** a legnagyobb tökéletességgé készíték.

Ezenkívül azon kellemes helyzetben vagyok, hogy foghuzásokat **altatással** is végezek, melynél a **fogak kihuzása teljesen fájdalom nélkül** történik.

Magamat a t. közönség szives bizalmába ajánlv, maradtam tisztelettel

Dr. Cukermann Soma.**Zuckermann Károlynak**

Kistókéen 40 hold földje van eladó.

Értesítés.

Az őszi és téli saison közeledtével értesitem a t. hölgyközönséget, hogy egyik **bécsi női kalapgyáros** megbízása folytán **régi posztókalapokat átalakítás és festésre** elvállalok.

Átalakítás dbként **50 krba,**
festés „ **25 krba** kerül

minden más költség nélkül.

A gyáros által az őszi és téli idényre kiadott **legujabb képes mintalapról** a kívánt alak megválasztható.

Kérem a megrendeléseket az idény beállta előtt eszközöletni.

Tisztelettel

Jakó Mihályné,

divatárúsnő.

Szell Imre társulati pénztárnoknak

Dónáton, a Kórógyparton lévő **két fertály tanyaföldje** gyümölcsös kert és épületek-kell együtt két vagy három évre haszonbérbe kiadó. 2—2

Nyiri István

II. t. 517. számú **háza eladó**; értekezhetni a tulajnonossal ugyanott.

Dancsó Mihály

II. t. 160. számú háza eladó; ugyanannak vekerhái egy fertály tanyaföldje kedvező feltételek mellett eladó; értekezhetni a tulajdonossal a fenti szám alatt

Nyiri Gerzonnak

Nyiri Sámuel féle háza eladó; a kispiaccon levő Halász-Szabó János-féle házában egy üzlethelyiség és egy üzlethelyiség raktár- és pincével; — uri utcai házában Márkus mészáros által birt helyiségek haszonbérbe kiadó; — a részvénymalom mellett egy első osztályu, felugarolt házföldje kukorica, vagy apróvetemények alá haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni uri-utcai III. t. 137. szám alatt levő rőfös üzletében 3—3

Balog-Szabó Józsefnek

Dónáton levő 10 hold földje tanyával együtt haszonbérbe kiadó; értekezhetni a tulajdonossal a helyszínen, 182. tanyaszám alatt.

2342—891. a. ü.

Hirdetmény.

Az 1891. évi *hadmentességi díj kivetési lajstrom* alóírt hivatalnál f. évi augusztus hó 30-tól szeptember 6-ig terjedő 8 napon át oly felhívással tétetik ki közszemlére, hogy érdekelt felek ezen lajstromot tekintsék meg s felszólamlásaikat és pedig:

a) azon adózók, kik az ezuttal kivetett adóval már a mult évben megróva lettek, a lajstrom kitételének napját,

b) azon adózók pedig, kik az ezuttal megállapított adóval első ízben rovattak meg, kirovásaiknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi adóhivatalnál benyújthatják.

Városi adóhivatal.

Szentés, 1891. aug. 29.

Toth Kálmán,
adóügyi tanácsnok.**Két tanuló**

uri háznál teljes ellátásra elfogadtatik. (Kurcpart-utca 147. szám.)

Kovács Sándornak

kis-görgös-utcában levő I. t. 698. számú **háza** eladó. A feltételek iránt értekezhetni Kovács János mészárossal II. t. 25. házszám alatt.

Tánciskola megnyitás.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, miszerint

tánciskolámat

a szentesi 48-as népkör helyiségében (H.-Szabó-féle ház) **megnyitottam.**

A tanfolyam hat hétig, vagyis augusztus 30-ától október 11-éig fog tartani, és pedig iskolás leányok és gyermekek részére 6—8 óráig, felnőttek részére 8—10 óráig este.

Felvételek a tánciskola helyiségében eszközöletnek.

Tisztelettel

Pleskó István,
táncitanár.**Zuckermann Ignác**

sirkő-üzletében

egy fiu tanoncúl

azonnal felvétetik.

Molnár András

III. t. 729. számú háza eladó, ugyan annak a Besenyő halom dülőjében levő egy első osztályu földje eladó.

Borza Karolina

IV. t. 285. számú háza, mely áll két padolt szoba, konyha, kamra és tűzrevalósból, szőlőskerttel együtt olcsó áron azonnal haszonbérbe kiadó; értekezhetni a tulajdonosnővel a kisedővodában.